

Prof. univ. dr. Dan Chirică

Tratat de drept civil. Contracte speciale

Vol. I. Vânzarea și schimbul

Ediția a 3-a, revizuită

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

INTRODUCERE	1
<i>Secțiunea 1. Introducere. Reglementare legală</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiunea de contract special</i>	1
<i>Secțiunea a 3-a. Evoluția contractelor speciale</i>	4
<i>Secțiunea a 4-a. Consecințele practice ale încheierii unui contract special</i>	6
<i>Secțiunea a 5-a. Calificarea contractelor</i>	6
<i>Secțiunea a 6-a. Contractele civile și contractele comerciale</i>	9
<i>Secțiunea a 7-a. Contractele administrative</i>	11
CARTEA I. DESPRE CONTRACTELE TRANSLATIVE DE PROPRIETATE	13
TITLUL I. VÂNZAREA	17
SUBTITLUL I. INTRODUCERE	17
Capitolul I. Caracterile juridice ale vânzării	21
<i>Secțiunea 1. Caracterul sinalagmatic (bilateral)</i>	21
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterul consensual</i>	21
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterul oneros</i>	23
<i>Secțiunea a 4-a. Caracterul comutativ</i>	23
<i>Secțiunea a 5-a. Caracterul translativ de proprietate</i>	24
<i>Secțiunea a 6-a. Caracterul instantaneu</i>	25
Capitolul II. Delimitarea față de alte contracte	25
<i>Secțiunea 1. Delimitarea față de contractul de donație</i>	25
<i>Secțiunea a 2-a. Delimitarea vânzării față de aportul în natură la capitalul social al unei societăți</i>	26
<i>Secțiunea a 3-a. Delimitarea vânzării față de darea în plată</i>	27
<i>Secțiunea a 4-a. Delimitarea vânzării față de contractul de schimb</i>	28
<i>Secțiunea a 5-a. Delimitarea vânzării față de contractul de întreținere</i>	28
<i>Secțiunea a 6-a. Delimitarea vânzării față de contractul de rentă viageră</i>	30
<i>Secțiunea a 7-a. Delimitarea vânzării față de contractul de locațiune</i>	30
<i>Secțiunea a 8-a. Delimitarea vânzării față de contractul de antrepriză</i>	31
§1. Soluțiile urmate sub regimul Codului civil anterior	32
1.1. În privința bunurilor mobile	32
1.2. În privința bunurilor imobile	33
§2. Soluția adoptată de noul Cod civil	34
<i>Secțiunea a 9-a. Delimitarea vânzării față de contractele-cadru de furnizare și asistență</i>	35
<i>Secțiunea a 10-a. Delimitarea vânzării față de contractul de report</i>	36
Capitolul III. Izvoarele vânzării	37
<i>Secțiunea 1. Izvoarele reglementării interne</i>	37
§1. Codul civil și domeniul lui de aplicare	37
§2. Legislația adiacentă Codului civil	37
<i>Secțiunea a 2-a. Izvoarele internaționale și ale dreptului Uniunii Europene</i>	39
§1. Vânzarea internațională de mărfuri	39
1.1. Reglementare. Convenția de la Viena din 1980	39

1.2. Domeniul de aplicare. Părți _____	40
1.3. Domeniul de aplicare. Obiect. Mărfurile. Excluderi _____	40
1.4. Caracterul supletiv al prevederilor CVIM _____	41
§2. Izvoarele Uniunii Europene. Directivele europene și influența lor asupra dreptului intern _____	42
SUBTITLUL II. ELEMENTELE ESENȚIALE ALE VÂNZĂRII:	
BUNUL (DREPTUL) VÂNDUT ȘI PREȚUL _____	43
Capitolul I. Bunul (dreptul) vândut _____	43
<i>Secțiunea 1. Bunul trebuie să fie determinat sau determinabil _____</i>	<i>44</i>
§1. Bunurile certe (individual determinate) _____	45
§2. Bunurile de gen _____	45
§3. Vânzarea în bloc _____	45
<i>Secțiunea a 2-a. Bunul să existe _____</i>	<i>47</i>
§1. Regula și domeniul ei de aplicare _____	47
§2. Bunurile actuale _____	48
§3. Bunurile viitoare _____	49
<i>Secțiunea a 3-a. Bunul să fie în circuitul civil _____</i>	<i>51</i>
§1. Bunurile inalienabile _____	52
1.1. Noțiune _____	52
1.2. Lucrurile în afara comerțului prin natura lor _____	52
1.3. Lucrurile declarate de lege ca inalienabile _____	52
1.4. Alte cazuri de inalienabilitate reținute în practica judiciară _____	53
1.5. Cazurile de inalienabilitate temporară stabilite prin lege _____	53
1.6. Bunuri a căror circulație este doar restricționată _____	54
1.7. Sancțiune _____	54
§2. Inalienabilitatea stabilită prin voința omului (clauza de inalienabilitate) _____	55
2.1. Inalienabilitatea anterior noului Cod civil _____	55
2.2. Inalienabilitatea sub regimul noului Cod civil _____	55
§3. Clientela civilă ca obiect al vânzării _____	56
3.1. Concepția tradițională _____	56
3.2. Evoluții ulterioare ale doctrinei și jurisprudenței _____	57
3.3. Concepția actuală _____	57
<i>Secțiunea a 4-a. Lucrul să aparțină vânzătorului _____</i>	<i>58</i>
§1. Principiul potrivit căruia nimeni nu poate vinde decât ceea ce îi aparține _____	58
§2. Vânzarea lucrului altuia sub regimul Codului civil anterior _____	59
2.1. Evoluția concepțiilor _____	59
§3. Regimul juridic al nulității _____	62
§4. Situația adevăratului proprietar _____	63
§5. Vânzarea lucrului altuia în noul Cod civil _____	67
5.1. Reglementarea legală _____	67
5.2. Critica reglementării legale _____	68
I. Părțile concep vânzarea ca un act obligațional comutativ _____	71

II. Părțile concep vânzarea fie sub o condiție suspensivă, fie aleatorie _____	73
III. Părțile concep vânzarea ca fiind translativă de proprietate _____	73
A. Cumpărătorul este evins de adevăratul proprietar _____	75
B. Cumpărătorul nu este încă evins de adevăratul proprietar _____	76
5.3. Înstrăinarea unui bun indiviz de către un singur coindivizar, fără acordul celorlalți _____	78
A. Situația sub regimul Codului civil anterior _____	78
B. Reglementarea din noul Cod civil _____	80
Capitolul II. Prețul _____	82
<i>Secțiunea 1. Prețul trebuie să fie stabilit în bani _____</i>	83
§1. Prețul ca element de valabilitate și de calificare a contractului _____	83
§2. Plata în monedă națională pe teritoriul României _____	84
§3. Prestația cumpărătorului nu trebuie stipulată și executată exclusiv și neapărat în bani _____	85
<i>Secțiunea a 2-a. Prețul trebuie să fie determinat sau determinabil _____</i>	86
§1. Cine fixează prețul? _____	86
1.1. Fixarea prețului este apanajul părților _____	86
1.2. Fixarea prețului de către un terț desemnat de părți _____	87
§2. Prețul trebuie să fie determinat sau determinabil _____	90
2.1. Prețul determinat _____	90
2.2. Prețul determinabil _____	92
I. Determinabilitatea prețului. Elemente de referință _____	92
II. Elementele de determinare ulterioară a prețului trebuie să rezulte din contract _____	93
III. Elementele de determinare ulterioară a prețului nu pot să depindă doar de voința uneia din părțile contractante _____	93
IV. Prețul determinabil pe baza unor prezumții legale _____	94
A. Vânzarea de „bunuri pe care vânzătorul le vinde în mod obișnuit” _____	94
B. Vânzarea „pe piețe organizate” _____	95
V. Sancțiunea nedeterminării prețului _____	95
§3. Prețul în vânzarea internațională de mărfuri _____	96
<i>Secțiunea a 3-a. Prețul trebuie să fie real, serios și nelezionar _____</i>	96
§1. Prețul real (nefictiv) _____	97
1.1. Donația deghizată _____	97
1.2. Disimularea parțială a prețului _____	98
§2. Seriozitatea prețului _____	98
2.1. Prețul derizoriu (neserios) _____	98
2.2. Vânzarea pe un preț simbolic sau pe un „preț negativ” _____	100
§3. Prețul să nu fie lezionar _____	101
3.1. Situația sub regimul Codului civil anterior _____	101
3.2. Concepțiile despre leziune în general _____	103
3.3. Reglementarea leziunii în noul Cod civil _____	106
I. Scurte considerații generale despre leziunea reglementată ca viciu de consimțământ în noul Cod civil _____	106

II. Sfera actelor juridice care pot fi lezionate _____	107
III. Leziunea de drept comun reglementată la art. 1221	
alin. (1) C. civ. _____	108
A. Sfera persoanelor care pot fi lezate _____	108
B. Condițiile leziunii de drept comun _____	110
IV. Dispozițiile art. 1221 alin. (2) C. civ. – un caz special	
de leziune? _____	113
V. Leziunea specială în cazul minorilor _____	114
A. Sfera persoanelor minore și a actelor cărora li se aplică	
dispozițiile leziunii speciale _____	115
B. Condițiile cerute pentru a putea fi reținută leziunea _____	116
VI. Remediile specifice leziunii _____	117
A. Anularea contractului _____	117
B. Reducerea obligațiilor celui lezat cu echivalentul	
valoric al daunelor-interese la care ar fi îndreptățit _____	118
C. Reechilibrarea contractului prin voința	
cocontractantului celui lezat _____	119
SUBTITLUL III. FORMAREA VÂNZĂRII _____	121
Capitolul I. Părțile contractante _____	121
<i>Secțiunea 1. Vânzătorul _____</i>	<i>121</i>
§1. Incapacitățile de exercițiu de a vinde _____	121
§2. Incapacitățile de folosință de a vinde _____	122
§3. Îngrădirea libertății de a vinde _____	123
3.1. Obligația legală a comercianților de a vinde _____	123
3.2. Dreptul de preempțiune _____	124
I. Reglementarea de drept comun _____	127
A. Caracterul de ordine publică _____	127
B. Problematika inserării în contractele de vânzare	
încheiate cu terții a condiției suspensive a neexercitării	
dreptului de preempțiune de către titularul acestuia _____	128
C. Condițiile exercitării și efectele preempțiunii _____	134
D. Caracterul indivizibil și incesibil al dreptului de	
preempțiune _____	137
E. Concursul între doi sau mai mulți preemptori _____	137
II. Reglementările speciale referitoare la anumite drepturi	
de preempțiune _____	138
3.3. Retractable litigios _____	140
I. Condițiile retractului _____	142
A. Să existe un drept litigios _____	142
B. Dreptul litigios să fie cesionat contra unui preț _____	145
C. Cesiunea să se facă la un moment în care procesul	
este în curs _____	146
II. Exercitarea retractului _____	146
A. Prerogativă aparținând exclusiv părâtului _____	146
B. Prerogativă specifică unui drept testatativ _____	147

C. Exercițarea retractului nu este condiționată de îndeplinirea vreunei forme _____	147
D. Când poate fi exercitat retractul? _____	147
III. Efectele retractului _____	148
A. Raporturile dintre retractant și retractat _____	149
B. Raporturile dintre cedent și cesionar _____	150
C. Raporturile dintre cedent și retractant _____	150
IV. Cazurile în care retractul nu se putea exercita _____	150
A. Cesiunea s-a făcut unui comoștenitor sau coproprietar al dreptului cedat _____	151
B. Cesiunea s-a făcut unui creditor pentru plata creanței sale _____	151
C. Cesiunea s-a făcut posesorului fondului asupra căruia există dreptul litigios _____	151
3.4. Regimul juridic special al locuinței familiei _____	152
3.5. Clauzele de agrement _____	152
I. Noțiune. Conținut _____	152
II. Sancțiunea nerespectării dreptului de agrement _____	153
III. Limitele exercitării dreptului de agrement _____	154
<i>Secțiunea a 2-a. Cumpărătorul</i> _____	154
§1. Incapacitățile de a cumpăra _____	155
1.1. Incapacitatea străinilor și apatrizilor, precum și a persoanelor juridice străine de a dobândi terenuri în România _____	155
1.2. Incapacitatea judecătorilor, procurorilor, grefierilor, avocaților, notarilor publici, consilierilor juridici și practicienilor în insolvență de a fi cesionari de drepturi litigioase de competența instanței în a cărei circumscripție își desfășoară activitatea _____	157
I. Reglementarea anterioară _____	157
II. Reglementarea actuală _____	158
1.3. Incapacitatea mandatarilor de a cumpăra bunurile care se vând prin intermediul lor, a părinților, tutorilor, curatorilor și administratorilor provizorii, pentru bunurile persoanelor pe care le reprezintă, precum și a funcționarilor publici, judecătorilor sindici, practicienilor în insolvență, a executorilor judecătorești și a altor asemenea persoane pentru bunurile care se vând prin intermediul lor și pe care le administrează ori a căror administrare o supraveghează _____	159
I. Reglementarea anterioară _____	159
II. Reglementarea actuală _____	160
§2. Limitarea libertății de a cumpăra _____	161
2.1. Limitarea prin lege a libertății de a cumpăra _____	161
2.2. Limitarea prin convenție a libertății de a cumpăra _____	161
Capitolul II. Exprimarea consimțământului _____	161
<i>Secțiunea 1. Negocierile precontractuale. Oferta și acceptarea</i> _____	162
§1. Negocierile prealabile încheierii contractului _____	162
§2. Oferta _____	166
2.1. Condițiile ofertei _____	166
I. Oferta trebuie să fie declarată (exprimată) _____	166

II. Oferta trebuie să fie precisă și completă _____	167
III. Oferta trebuie să fie fermă, fără rezerve _____	168
IV. Oferta trebuie să exprime un consimțământ neviciat _____	169
2.2. Efectele ofertei _____	170
I. Sub regimul Codului civil anterior _____	170
II. Sub regimul noului Cod civil _____	172
A. Momentul de la care oferta produce efecte _____	172
B. Oferta cu termen _____	173
C. Oferta fără termen _____	173
D. Caducitatea ofertei _____	175
§3. Acceptarea _____	176
3.1. Noțiune. Condiții _____	176
3.2. Acceptarea expresă a ofertei _____	177
3.3. Acceptarea tacită (prezumată) a ofertei _____	178
3.4. Valoarea juridică a tăcerii _____	178
I. Regula potrivit căreia tăcerea nu valorează acceptare _____	178
II. Excepții de la regula potrivit căreia tăcerea nu valorează acceptare a ofertei _____	179
A. Cazul în care legea sau uzanțele (specifice unui loc, profesii sau comerțului) prevăd aceasta _____	179
B. Cazul în care părțile au convenit anterior expres că tăcerea uneia dintre ele la propunerea celeilalte valorează acceptare a acelei propuneri _____	180
C. Cazul existenței unor practici statornicite anterior între părți _____	180
D. Cazul altor împrejurări _____	180
3.5. Incidența documentelor publicitare și a condițiilor generale emanând de la părți asupra acordului de voințe realizat prin acceptarea ofertei _____	181
I. Situația sub regimul reglementării anterioare _____	181
II. Situația sub regimul noul Cod civil _____	182
§4. Momentul și locul formării contractului _____	184
4.1. Interesul stabilirii _____	184
4.2. Momentul și locul încheierii contractului sub regimul Codului civil anterior _____	184
4.3. Momentul și locul formării contractului în reglementarea noului Cod civil _____	185
<i>Secțiunea a 2-a. Promisiunile de contract</i> _____	186
§1. Preemptiunea convențională (pactul de preferință) _____	186
1.1. Noțiune _____	187
1.2. Utilitate _____	188
I. Pactul de preferință – clauză accesorie într-un alt contract _____	188
II. Pactul de preferință – contract autonom _____	188
1.3. Condiții de valabilitate _____	189
I. Capacitatea promitentului _____	189
II. Prețul viitoarei vânzări _____	189

III. Forma _____	190
1.4. Efectele preemțiunii convenționale _____	190
I. Promitentul nu s-a hotărât încă să vândă _____	190
A. Obligațiile promitentului _____	190
B. Drepturile și obligațiile beneficiarului _____	191
II. Promitentul a luat decizia de a vinde _____	191
A. Dreptul comun _____	191
B. Situația specială în care dreptul de preemțiune se referă la un imobil înscris în cartea funciară _____	191
1.5. Durata pactului _____	193
1.6. Opozabilitatea preemțiunii convenționale _____	195
§2. Pactul de opțiune _____	196
2.1. Noțiune. Caracteristici. Utilitate _____	196
2.2. Condițiile de validitate ale pactului de opțiune _____	197
I. Condițiile de fond _____	197
II. Condițiile de formă _____	197
2.3. Publicitatea (opozabilitatea) pactului de opțiune _____	198
2.4. Efectele pactului de opțiune _____	198
I. Indisponibilizarea bunului _____	198
II. Nașterea dreptului de opțiune în favoarea beneficiarului – perioada de așteptare _____	199
III. Prețul opțiunii (indemnizația de imobilizare), dacă a fost stabilit(ă) de părți _____	200
2.5. Încălcarea clauzei de inalienabilitate _____	202
2.6. Ridicarea opțiunii (acceptarea ofertei) de către beneficiar _____	202
2.7. Transmisiunea drepturilor și obligațiilor născute din pactul de opțiune _____	203
I. Transmisiunea prin acte juridice între vii _____	203
II. Transmisiunea prin moștenire _____	203
A. Transmisiunea activă _____	203
B. Transmisiunea pasivă _____	203
2.8. Caducitatea pactului de opțiune _____	204
§3. Promisiunea unilaterală _____	204
3.1. Promisiunea unilaterală sub regimul Codului civil anterior _____	204
3.2. Promisiunea unilaterală în noul Cod civil _____	205
I. Reglementare legală _____	205
II. Condițiile de validitate _____	207
A. Condiții de fond _____	207
B. Condiții de formă _____	208
III. Publicitatea promisiunii unilaterale _____	214
IV. Efectele promisiunii unilaterale _____	214
A. Indisponibilizarea bunului promis _____	214
B. Nașterea dreptului de opțiune în favoarea beneficiarului – perioada de așteptare _____	215
C. Ridicarea opțiunii (acceptarea promisiunii) _____	215
D. Consecințele nerespectării fără justificare a promisiunii _____	215

V. Transmisiunea promisiunii unilaterale _____	222
A. Prin acte între vii _____	222
VI. Caducitatea promisiunii unilaterale _____	223
§4. Promisiunea sinalagmatică _____	223
4.1. Evoluția promisiunii sinalagmatice sub imperiul legislației anterioare noului Cod civil _____	224
4.2. Promisiunea sinalagmatică de vânzare în noul Cod civil _____	227
<i>Secțiunea a 3-a. Consimțământul în cazul vânzării pe gustate (cu clauză de agrement) și pe încercate _____</i>	228
§1. Vânzarea pe gustate (cu clauză de agrement) _____	228
1.1. Reglementarea din Codul civil anterior _____	228
1.2. Reglementarea vânzării pe gustate (cu clauză de agrement) în noul Cod civil _____	230
1.3. Raportul dintre vânzarea pe gustate (cu clauză de agrement) și vânzarea după mostră (eșantion) _____	231
§2. Vânzarea pe încercate _____	232
2.1. Reglementarea din Codul civil anterior _____	232
2.2. Reglementarea din noul Cod civil _____	233
<i>Secțiunea a 4-a. Vânzările cu drept de răzgândire _____</i>	234
§1. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare _____	234
1.1. Reglementarea anterioară _____	234
1.2. Reglementarea din noul Cod civil _____	237
I. Noțiune _____	237
II. Publicitatea vânzării cu opțiune de răscumpărare _____	239
III. Cesiunea drepturilor decurgând din vânzarea cu opțiune de răscumpărare _____	240
IV. Efectele vânzării cu opțiune de răscumpărare _____	240
A. Problema dacă cumpărătorul are sau nu dreptul la fructele bunului formând obiectul vânzării cu opțiune de răscumpărare _____	240
B. Situația în cazul îndeplinirii condiției _____	240
C. Situația în cazul neîndeplinirii condiției _____	241
D. Situația în care obiectul vânzării cu opțiune de răscumpărare îl reprezintă o cotă-parte dintr-un bun _____	242
§2. Vânzările încheiate între consumatori și profesioniști _____	242
§3. Vânzarea cu clauză de decizie (arvună) _____	243
3.1. Clauza de decizie în general _____	243
3.2. Raporturile dintre decizie și arvună _____	244
3.3. Reglementarea arvunei în noul Cod civil _____	245
I. Arvuna confirmatorie _____	245
II. Arvuna cu rol de decizie _____	245
III. Caducitatea arvunei _____	248
Capitolul III. Condițiile de valabilitate ale consimțământului _____	248
<i>Secțiunea 1. Consimțământul dat de o persoană conștientă și informată _____</i>	248
§1. Insanitatea de spirit _____	248

§2. Obligația de informare în contractul de vânzare _____	249
2.1. Emergența obligației de informare și domeniul său aplicare _____	249
2.2. Obligația de informare este precontractuală și nu se confundă cu obligația de consiliere _____	251
2.3. Sursele obligației de informare _____	252
I. Obligații de informare instituite prin lege _____	252
II. Formalismul de informare _____	253
III. Obligația generală și implicită de informare desprinsă din principiile dreptului privat _____	255
A. Elementele constitutive ale obligației de informare _____	256
B. Fundamentul răspunderii pentru neîndeplinirea obligației de informare _____	260
C. Proba existenței și a îndeplinirii obligației _____	261
D. Consecințele neîndeplinirii obligației de informare _____	262
<i>Secțiunea a 2-a. Viciile de consimțământ _____</i>	263
<i>Subsecțiunea 1. Eroarea esențială _____</i>	263
§1. Eroarea sub regimul Codului civil anterior _____	263
§2. Eroarea sub regimul actualului Cod civil _____	265
2.1. Eroarea asupra naturii sau obiectului contractului _____	266
2.2. Eroarea asupra identității obiectului prestației sau asupra unei calități a acestuia ori asupra unei alte împrejurări considerate esențiale de către părți în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat _____	267
I. Eroarea asupra identității obiectului prestației (obligației) _____	267
II. Eroarea asupra unei calități a obiectului prestației (obligației) _____	268
A. Condițiile acestei forme de eroare _____	268
B. Excluderea erorii asupra valorii _____	271
III. Eroarea asupra unei alte împrejurări considerate esențiale de către părți în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat _____	273
2.3. Eroarea asupra identității persoanei sau asupra unei calități a acesteia în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat _____	276
2.4. Eroarea asupra unei norme juridice determinante, potrivit voinței părților, la încheierea contractului _____	277
2.5. Eroarea asupra declarației de voință sau a transmiterii acesteia _____	278
2.6. Erorile irelevante din punct de vedere juridic _____	279
I. Eroarea nescuzabilă _____	279
A. Controversele anterioare actualului Cod civil _____	279
B. Dispozițiile actualului Cod civil _____	280
II. Eroarea asumată _____	282
III. Eroarea de calcul _____	284
2.7. Proba erorii _____	284
2.8. Sancționarea erorii _____	285
I. Anularea contractului _____	285

II. Paralizarea acțiunii în anulare prin „ <i>adaptarea contractului</i> ” în temeiul dispozițiilor art. 1213 C. civ. _____	286
III. Repararea prejudiciilor cauzate unei părți de încheierea contractului din eroare _____	287
IV. Anularea vânzării și indemnizarea pe calea acțiunii de <i>in rem verso</i> a cumpărătorului care a contribuit prin eforturile sale la descoperirea identității unei opere de artă _____	288
2.9. Corelația dintre eroarea asupra substanței, pe de o parte, predarea neconformă, garanția pentru vicii ascunse și garanția pentru evicțiune, pe de altă parte _____	288
I. Corelația dintre eroarea esențială și predarea neconformă _____	289
A. Concepția tradițională _____	289
B. Emergența unei noi concepții – admiterea cumulului (alegerii) între invocarea anulării vânzării pentru eroare esențială sau a remediilor specifice predării neconforme _____	289
II. Corelația dintre eroarea asupra substanței și garanția pentru vicii ascunse _____	290
III. Corelația dintre eroarea asupra substanței și garanția pentru evicțiune _____	292
<i>Subsecțiunea a 2-a. Dolul</i> _____	293
§1. Dolul sub regimul Codului civil anterior _____	293
1.1. Condițiile dolului _____	294
I. Faptul delictual neloial _____	294
A. Elementul material _____	294
B. Elementul intențional _____	300
C. Condiția ca dolul să provină de la un contractant _____	301
II. Inducerea în eroare a cocontractantului _____	302
A. Eroarea determinantă _____	302
B. Dolul „principal” și dolul „incident” _____	303
1.2. Proba dolului _____	304
1.3. Sancționarea dolului _____	304
I. Anularea contractului _____	304
II. Repararea prejudiciului suferit _____	304
III. Raportul dintre sancționarea dolului și aplicarea principiului <i>nemo auditur propriam turpitudinem</i> <i>allegans</i> _____	305
§2. Dolul sub regimul noului Cod civil _____	307
<i>Subsecțiunea a 3-a. Violența</i> _____	312
§1. Elementele violenței _____	313
1.1. Amenințarea cu un rău _____	313
I. Conținutul amenințării _____	313
II. Caracterul injust al amenințării _____	315
III. Proveniența amenințării _____	317
A. Amenințarea provenind de la cocontractant sau de la un terț _____	317

B. Problema constrângerii rezultate din circumstanțe exterioare (starea de necesitate) _____	317
1.2. Încheierea contractului datorită temerii insuflată prin amenințare _____	319
§2. Proba violenței _____	320
§3. Sancționarea violenței _____	321
3.1. Anularea contractului _____	321
3.2. Acordarea de daune-interes _____	321
SUBTITLUL IV. FORMA, PROBA ȘI INTERPRETAREA VÂNZĂRII _____	323
Capitolul I. Forma vânzării _____	323
<i>Secțiunea 1. Regula – consensualismul _____</i>	323
<i>Secțiunea a 2-a. Excepția – forma cerută ad validitatem _____</i>	323
Capitolul II. Proba și interpretarea vânzării _____	324
<i>Secțiunea 1. Proba vânzării _____</i>	324
<i>Secțiunea a 2-a. Interpretarea contractului _____</i>	324
SUBTITLUL V. EFECTELE VÂNZĂRII _____	326
Capitolul I. Transferul proprietății și al riscurilor _____	326
<i>Secțiunea 1. Transferul proprietății între părți _____</i>	326
§1. Evoluție istorică _____	326
§2. Regula transferului proprietății <i>solo consensu</i> între părți _____	327
2.1. Vânzarea de bunuri individual determinate _____	327
2.2. Cazuri asimilate – vânzarea în bloc _____	328
§3. Excepțiile de la regula transferului proprietății <i>solo consensu</i> între părți _____	329
3.1. Vânzările afectate de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă _____	329
I. Vânzarea sub un termen suspensiv _____	329
II. Vânzarea sub condiție suspensivă _____	330
3.2. Vânzarea bunurilor fungibile (de gen) _____	330
3.3. Vânzarea în magazinele cu autoservire _____	331
3.4. Vânzarea bunurilor viitoare _____	332
3.5. Vânzarea cu facultate de alegere _____	332
3.6. Vânzarea cu rezerva dreptului de proprietate _____	333
3.7. Vânzarea după mostră sau model _____	337
3.8. Tradițiunea în cazul titlurilor sau acțiunilor la purtător și înscrierea în cont în cazul titlurilor sau acțiunilor nominative ____	337
I. Remiterea materială (tradițiunea) în cazul titlurilor sau acțiunilor la purtător _____	337
II. Înscrierea în cont în cazul titlurilor și acțiunilor nominative și mențiunea pe acestea a transferului _____	338
3.9. Vânzarea de imobile _____	340
<i>Secțiunea a 2-a. Transferul proprietății (opozabilitatea) față de terți _____</i>	341
§1. Opozabilitatea vânzărilor imobiliare _____	341
1.1. Regulile aplicabile sub regimul Codului civil anterior _____	341
1.2. Regulile aplicabile sub regimul noului Cod civil _____	344

§2. Opozabilitatea vânzărilor mobiliare _____	347
2.1. Posesia și rolul său în cazul bunurilor mobile corporale _____	347
I. Reglementarea din Codul civil anterior _____	347
II. Reglementarea din noul Cod civil _____	347
2.2. Opozabilitatea vânzărilor de bunuri mobile incorporale (creanțe) _____	348
2.3. Opozabilitatea vânzărilor de nave și aeronave _____	348
<i>Secțiunea a 3-a. Transferul riscurilor</i> _____	348
§1. Regimul legal supletiv al transferului riscurilor în dreptul intern _____	349
1.1. Regulile aplicabile sub regimul Codului civil anterior și Codului comercial _____	349
1.2. Regulile aplicabile sub regimul noului Cod civil _____	351
1.3. Normele legale consumeriste _____	354
§2. Regimul convențional al transferului riscurilor _____	354
2.1. Posibilitatea de a deroga _____	354
2.2. Regulile INCOTERMS _____	354
I. Regulile aplicabile oricărui mod de transport _____	355
II. Regulile aplicabile transporturilor pe apă, maritime și fluviale _____	355
Capitolul II. Obligațiile vânzătorului _____	356
<i>Secțiunea 1. Obligația de a preda bunul vândut</i> _____	356
§1. Conținutul obligației de predare _____	357
1.1. Evoluția concepțiilor referitoare la obligația de predare a lucrului vândut sub regimul Codului civil anterior. Conformitatea materială și conformitatea funcțională. Predarea accesoriilor _____	358
I. Predarea lucrului vândut _____	358
A. Conformitatea materială (obiectivă) _____	358
B. Conformitatea funcțională (subiectivă) _____	364
II. Predarea accesoriilor lucrului vândut _____	367
A. Accesoriile materiale _____	367
B. Accesoriile juridice _____	367
1.2. Predarea lucrului vândut și a accesoriilor sale în reglementarea noului Cod civil _____	369
I. Dispoziții generale _____	369
II. Dispozițiile speciale privitoare la predarea bunurilor imobile _____	370
III. Dispozițiile speciale privitoare la predarea bunurilor mobile _____	372
IV. Locul predării _____	373
V. Momentul predării _____	374
VI. Întinderea obligației de predare _____	375
VII. Starea în care trebuie predat bunul vândut _____	376
§2. Verificarea predării (conformității) de către cumpărător. Recepția _____	376
2.1. Lipsurile calitative sau cantitative aparente _____	376
2.2. Lipsurile calitative sau cantitative ascunse _____	378
2.3. Dezacordul asupra calității sau stării bunului predat de vânzător _____	379

§3. Sancțiunile aplicabile și regimul lor juridic în cazul predării neconforme _____	379
3.1. În cazul lipsurilor aparente _____	380
3.2. În cazul lipsurilor ascunse _____	380
§4. Garanția de conformitate în dreptul consumului _____	381
4.1. Sfera de aplicare a Legii nr. 449/2003 și a O.U.G. nr. 140/2021 – vânzarea produselor și garanțiile asociate acestora _____	381
4.2. Conținutul garanției _____	382
4.3. Remedii specifice predării neconforme potrivit dispozițiilor Legii nr. 449/2003 și O.U.G. nr. 140/2021 _____	383
4.4. Termenul și condițiile de reclamare a neconformității _____	384
<i>Secțiunea a 2-a. Garanțiile după vânzare</i> _____	384
§1. Garanția pentru evicțiune _____	385
1.1. Noțiune _____	385
1.2. Vânzările în care garanția funcționează și vânzările în care este exclusă _____	386
1.3. Cine datorează garanția? _____	387
1.4. Garanția legală contra evicțiunii _____	388
I. Garanția pentru tulburările provenind de la vânzător _____	388
A. Tulburările de drept _____	388
B. Tulburările de fapt _____	390
II. Garanția pentru tulburările provenind de la terți _____	395
A. Condițiile garanției pentru fapta terților _____	396
B. Funcționarea garanției pentru fapta terților _____	402
1.5. Amenajările convenționale ale garanției pentru evicțiune _____	405
I. Regula acceptării modificării convenționale a garanției _____	405
II. Limitele modificării convenționale a garanției _____	406
§2. Garanția pentru vicii ascunse _____	407
2.1. Noțiune _____	407
2.2. Origini istorice _____	408
2.3. Vânzările în care garanția funcționează și vânzările în care este exclusă _____	409
2.4. Condițiile de fond ale garanției _____	409
I. Apariția unui viciu după predarea lucrului vândut _____	410
A. Noțiunea de „viciu” _____	410
B. Viciul trebuie să fie inherent lucrului _____	413
II. Viciile să nu fi putut fi descoperite de către cumpărător la data predării _____	415
A. Deficiențele să nu fie sesizabile _____	415
B. Deficiențele să nu fi fost aduse la cunoștința cumpărătorului pe o altă cale _____	418
III. Viciul să prezinte o anumită gravitate _____	420
IV. Viciul să fie anterior sau contemporan vânzării _____	421
2.5. Condițiile ținând de acțiunea în garanție _____	422
I. Exercițarea acțiunii în termenul prevăzut de lege _____	422
A. Situația sub regimul Codului civil anterior _____	422

B. Reglementarea din actualul Cod civil _____	426
II. Acțiunea directă în garanție a dobânditorilor subsecvenți ai bunului contra vânzătorilor anteriori _____	430
A. Punerea problemei _____	430
B. Acțiunea directă în dreptul francez _____	430
C. Punerea în discuție a admisibilității acțiunii directe _____	432
D. Situația acțiunii directe în dreptul nostru _____	433
2.6. Interferențe ale garanției pentru vicii ascunse cu eroarea esențială, predarea neconformă și garanția pentru evicțiune ____	434
2.7. Remediile întemeiate pe garanția pentru vicii ascunse _____	436
I. Remediile sub regimul Codului civil anterior _____	436
A. Acțiunea redhibitorie _____	437
B. Acțiunea estimatorie (quanti minoris) _____	439
C. Dreptul cumpărătorului la daune-interese _____	440
II. Remediile sub regimul Codului civil actual _____	442
A. Remediile specifice viciilor ascunse _____	443
B. Dreptul cumpărătorului la daune-interese _____	445
C. Regresul vânzătorului contra entității care avea competența și obligația legală de a sesiza existența viciilor înaintea încheierii contractului _____	446
D. Modificările convenționale ale garanției _____	447
<i>Secțiunea a 3-a. Obligația de securitate</i> _____	452
§1. Domeniul de aplicare _____	454
1.1. Persoanele la care se referă _____	454
I. Persoanele ținute să răspundă _____	454
II. Persoanele care beneficiază de această răspundere _____	456
1.2. Produsele la care se referă _____	456
1.3. Paguba să fie generată de un produs pus în circulație ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 240/2004 _____	457
I. Noțiunea de „punere în circulație” a produsului _____	457
II. Clarificări aduse de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) _____	459
§2. Regimul juridic al responsabilității _____	460
2.1. Existența unui prejudiciu _____	460
I. Prejudiciile reparabile _____	460
II. Neplafonarea prejudiciului reparabil _____	461
III. Problema dacă victima are sau nu obligația de a limita prejudiciul _____	462
2.2. Existența unui defect al produsului _____	463
I. Noțiune _____	463
II. Defectuositatea unui produs nu se confundată cu periculozitatea lui _____	465
III. Sarcina probei defectului _____	467
2.3. Legătura de cauzalitate între prejudiciu și defect _____	467
§3. Cazurile de exonerare de răspunde _____	469
3.1. Producătorul dovedește că nu el a pus produsul în circulație ____	469

3.2. Defectul a apărut ulterior punerii în circulație a produsului _____	469
3.3. Produsul nu a fost destinat vânzării sau oricărei alte forme de distribuție _____	469
3.4. Defectul se datorește obligațiilor impuse de autorități _____	470
3.5. Defectul se datorește riscului de dezvoltare _____	471
3.6. Prejudiciul se datorește unei cauze străine _____	473
I. Fapta victimei _____	473
II. Fapta unui terț _____	473
III. Forța majoră (cazul fortuit) _____	474
§4. Raportul răspunderii pentru produse cu alte forme de răspundere _____	475
§5. Clauzele referitoare la răspundere _____	476
§6. Durata în timp a răspunderii și prescripția dreptului la acțiune _____	477
6.1. Termenul limită de 10 ani _____	477
6.2. Termenul de prescripție de 3 ani _____	477
Capitolul III. Obligațiile cumpărătorului _____	478
<i>Secțiunea 1. Obligația de a prelua bunul vândut _____</i>	<i>478</i>
§1. Preluarea bunurilor imobile _____	479
§2. Preluarea bunurilor mobile _____	479
2.1. Situația sub reglementarea Codului civil anterior și a Codului comercial _____	479
2.2. Situația sub reglementarea noului Cod civil _____	480
I. Punerea de drept în întârziere a cumpărătorului _____	480
II. Executarea directă _____	481
<i>Secțiunea a 2-a. Obligația de plată a prețului _____</i>	<i>482</i>
§1. Executarea obligației de plată a prețului _____	482
1.1. Momentul plății _____	482
1.2. Suspendarea plății prețului _____	484
1.3. Obiectul plății _____	485
I. Valoarea nominală a prețului stipulat în contract _____	485
A. Principiul nominalismului _____	485
B. Actualizarea prețului în legislație, în practica judiciară și în doctrină _____	485
II. Accesoriiile prețului – dobânzile _____	490
A. Sub regimul Codului civil anterior _____	490
1.4. Cine trebuie să facă plata? _____	493
1.5. Locul plății _____	493
1.6. Dovada plății prețului _____	494
§2. Garanțiile plății prețului _____	494
2.1. Dreptul de retenție _____	495
2.2. Privilegiul vânzătorului de bunuri mobile _____	495
I. Sub reglementarea Codului civil anterior _____	495
A. Conținutul privilegiului _____	495
B. „Revendicarea” reglementată la art. 1730 pct. 5 alin. (2) C. civ. anterior _____	496
II. Sub reglementarea noului Cod civil _____	497

2.3. Ipoteca vânzătorului de bunuri imobile _____	498
I. Sub regimul Codului civil anterior _____	498
II. Sub regimul noului Cod civil _____	498
§3. Sancțiunile neexecutării obligației de plată a prețului _____	498
I. Executarea silită _____	498
II. Rezoluțiunea vânzării _____	499
<i>Secțiunea a 3-a. Obligația de a plăti cheltuielile vânzării</i> _____	500
Capitolul IV. Vânzarea unei moșteniri _____	501
<i>Secțiunea 1. Noțiune și formă</i> _____	501
<i>Secțiunea a 2-a. Efecte</i> _____	503
§1. Obligațiile părților _____	503
1.1. Obligațiile vânzătorului _____	503
1.2. Garanțiile datorate de vânzător _____	504
1.3. Obligațiile cumpărătorului _____	505
<i>Secțiunea a 3-a. Înscrierea în registrele de publicitate în cazul bunurilor făcând parte din moștenirea vândută care sunt supuse unor reguli speciale</i> _____	505
TITLUL II. SCHIMBUL _____	507
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Delimitări</i> _____	507
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice. Regim juridic</i> _____	508
§1. Caractere juridice _____	508
§2. Regim juridic _____	509
BIBLIOGRAFIE _____	511
INDEX _____	559